

Valtiovarainministeriö
Erityisasiantuntija Leena Rantala

Muistio
18.9.2024

Liite 1
VN/13572/2024

Valtioneuvoston asetus valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavasta tietoaineistosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetukseen lisättäisiin velvollisuus toimittaa kokonaiskuvan saamiseksi olennaisia taustatietoja valtionavustusten EU-taustaisuudesta sekä tarvittaessa avustuksen saajan sektoriluokituksesta ja avustuksen kohdentumisesta ulkomaiselle saajalle. Asetukseen lisättäisiin myös velvollisuus toimittaa haetun avustuksen käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot silloin, kun avustusta ei ole myönnetty. Asetuksessa säädettäisiin niin ikään näiden tietojen julkaisemisesta Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista toimitettaviin, suppeampiin tietoihin ehdotetaan lisättäväksi tieto haun tavoitteista. Lisäksi asetukseen tehtäisiin eräitä teknisluontoisia muutoksia. Muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2025.

1 Asian tausta

Valtionavustuslakiin (688/2001) lisättiin 1.1.2023 säännökset Valtiokonttorin ylläpitämästä valtionavustustoiminnan tietovarannosta ja siihen sisältyvistä palveluista¹. Valtioneuvoston asetus valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista ja valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavasta tietoaineistosta (VNa 1394/2023) tuli voimaan samaan aikaan. Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus tuli voimaan pääsääntöisesti 1.10.2023.² Uudistukset toteutettiin valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeen (2019-2023) yhteydessä. Hankkeen tavoitteena oli edistää valtionavustustoiminnassa syntyvän tiedon saatavuutta ja käyttöä, lisätä valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa toiminnan strategista ohjausta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Hanke oli myös tuottavuushanke.

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee niitä valtionavustuksia, joita ei hallinnoida Valtiokonttorin ylläpitämässä valtiokonsernin yhteisessä Hallinnoivastuksia.fi-palvelussa, koska palvelussa hallinnoitavia avustuksia koskevat tiedot tallentuvat Haeavustuksia.fi- ja Tutkiavustuksia.fi-palveluihin automaattisesti. Tällä hetkellä, Hallinnoivastuksia.fi-palvelun käyttöönottojen alkuvaiheessa, tietojen toimittamisvelvollisuuden piirissä on suurin osa valtionapuviranomaisista ja lain nojalla muista valtionavustuksista myöntävistä.³ Tarkoitus on, että palvelun käyttöönottojen edetessä asetus koskisi jatkuvasti pienenevää määrää valtionavustuksia ja valtionapuviranomaisia ja lain nojalla avustuksia myöntäviä.

Vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden avulla varmistetaan, että valtionavustustoiminnan tietovarannosta on saatavilla riittävän kattavat perustiedot kaiken tyyppisistä valtionavustuksista. Tietoja on tarkoitus hyödyntää talouspolitiikan ohjaamisessa sekä valtionavustustoiminnan tiedolla johtamisessa ja kehittämisessä. Valtiokonttori julkaisee tiedot myös yleisesti hyödynnettäviksi Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Tietoja kertyy palveluihin vähitellen, mutta jatkuvasti vuoden 2024 aikana. Kattavat vuositason tiedot saadaan ensimmäisen kerran vuoden 2025 alkupuolella.

Ehdotettavalla asetusmuutoksella tavoitellaan valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamisen ja julkaisemisen selkeyttämistä ja sujuvoittamista (teknisluontoiset muutokset), avustustoiminnan läpinäkyvyyden parantamista sekä sitä, että Tutkiavustuksia.fi-palvelu vastaisi nykyistä paremmin erilaisiin talouspolitiikan ja valtionavustustoiminnan kehittämisen tietotarpeisiin.

¹ Haeavustuksia.fi, Hallinnoivastuksia.fi, Tutkiavustuksia.fi.

² Maa- ja metsätalouden alkutuotantoa ja kalatalotta koskeva tietojen toimittamisvelvollisuus tuli voimaan 1.6.2024.

³ Yhteensä valtionapuviranomaisia ja lain nojalla muita avustuksia myöntäviä on vuoden 2025 alusta lähtien noin 75.

2 Asetuksenantovaltuudet

Vähimmäistietojen toimittamista koskevasta asetuksenantovaltuudesta säädetään valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentissa. Momentin mukaan valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettaviksi toimitettavia tietoja ovat valtionavustuksen hakijana ja saajana olevan luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus sekä valtionavustuksen käyttötarkoitus ja valtionavustuksen käytön alueellinen kohdentuminen. *Muista tietovarantoon tallennettaviksi toimitettavista valtionavustushakujista ja niiden osoitetietoista, valtionavustushakemusten ja -päätösten yksilöintiä, valtionavustusasiaa, valtionavustuksen hakijaa ja saajaa ja valtionavustuspäätöstä koskevista vähimmäistiedoista sekä niiden toimittamisajasta ja toimittamistavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.*

Julkaistavia tietoja koskevasta asetuksenantovaltuudesta säädetään valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentissa. Lain perusteella palvelussa saadaan julkaista valtionavustuksen saajana olevan luonnollisen henkilön nimi, avustuksen käyttötarkoitus ja avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen. Palvelussa voidaan lisäksi julkaista muita valtionavustuksen hakemista, myöntämistä ja käyttöä koskevia julkisia tietoja. Palvelussa ei kuitenkaan julkaista tietoja luonnollisille henkilöille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvistä yksittäisistä hakemuksista eikä myönnettyistä valtionavustuksista, joiden suuruus on alle 1 000 euroa. *Muusta kuin henkilötietoja sisältävästä julkaistavasta tietoaaineistosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

Sääntelyssä periaatteena on, että henkilötietojen toimittamista ja julkaisemista koskevat säännökset ovat laissa ja muut toimitettavia ja julkaistavia tietoja koskevat säännökset asetuksessa⁴. Esimerkiksi käsiteltäessä yksityisiä elinkeinoharjoittajia (ns. toiminimiyrityksiä) koskevia tietoja tämä tulee ottaa huomioon.

3 Asian valmistelu

Asetusmuutosehdotus on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja yhteistyössä Valtiokonttorin valtionavustuspalvelujen asiantuntijoiden kanssa. Muutostarpeita on esitelty eri hallinnonaloille valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmässä keväällä 2024. Ehdotusluonnos oli lausuntokierroksella 15.5.-25.6.2024. Lausuntopalautteen perusteella ehdotukseen on valtiovarainministeriössä tehty eräitä muutoksia, joita kuvataan muistion luvussa 6.2.

4 Nykytila ja ehdotukset

4.1 Yleistä arviointia

Jo asetuksen valmistelun yhteydessä pidettiin selvänä, että asetuksen tarkistustarpeita tulee esiin lyhemmällä ja pidemmällä aikavälillä. Asetusmuistiossa tuotiin esiin esimerkiksi kielteisten avustuspäätösten perusteluja koskevia mahdollisia myöhempiä tarkistustarpeita. Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksena olikin varmistaa valtionapuviranomaisten ja lain nojalla muiden avustuksia myöntävien mahdollisuudet toteuttaa tietojen kokoaminen ja toimittaminen sekä tietojen toimittamisen tekninen toimivuus melko suppealla vähimmäistietojen joukolla samalla tunnistaen, että nämä tiedot eivät välttämättä ole riittäviä tietojohdamisen tarpeisiin.

Asetuksen toimeenpanon seurannassa on tullut esille aikataulullisesti kahdentyypisiä muutostarpeita: 1) pikaisempaa tarkistusta edellyttävät muutostarpeet ja 2) pidemmän aikavälin lisäselvitystä vaativat muutostarpeet. Pikaisempiin muutostarpeisiin sisältyy sekä teknisluontoisia,

⁴ HE 88/2022 vp, s. 55.

tietojen toimittamisen selkeyteen ja sujuvuuteen liittyviä tarpeita, että läpinäkyvyyden parantamisen ja tietojohdantamisen tarpeista johtuvia, toimitettavien vähimmäistietojen joukkoa jonkin verran laajentavia tarpeita. Ehdotuksena on tässä vaiheessa tarkistaa asetusta pikaisempaa tarkistusta edellyttävien muutostarpeiden kohdalla.

Pidemmän aikavälin muutostarpeet liittyvät seuraaviin tietosisältöihin: avustuksen maksaminen, avustuksen edelleen välittäminen ja edelleen välitetyt osuudet ja siirronsaajat, ns. lopullinen avustuksen määrä, palautukset ja takaisinperinnät, avustuksilla aikaansaadut tulokset ja vaikutukset sekä vuosittaisen valtionavustustoiminnan kehittämistä koskevat tiedot (mm. käsittelyajat, muutospäätökset, oikaisuvaatimukset, maksatuksen keskeytykset, tarkastukset, palautukset, takaisinperinnät, vaikutusarvioinnit, palautekyselyt). Näiden tietosisältöjen kohdalla tarkoituksena on jatkaa asetuksen toimeenpanon seuraamista ja tietotarpeiden arviointia. Esimerkiksi takaisinperintöjä sekä tuloksia ja vaikutuksia koskevien tietojen toimittaminen edellyttäisi erillisiä taustaselvityksiä, jotta tietojen yhteismitallinen toimittaminen voitaisiin varmistaa. Tärkeää olisi myös huolellisesti arvioida mahdollisten nykyistä selvästi laajempien tietojen toimittamista koskevien velvollisuuksien vaikutukset valtionapuviranomaisten ja lain nojalla muiden valtionavustuksia myöntävien toimintaan sekä tarkastella yhteisten valtionavustuspalvelujen käyttöönottojen etenemisen tilannetta.

4.2 Nykyinen sääntely ja keskeiset ehdotukset

Valtiokonttorille toimitettavista valtionavustushakuja koskevista vähimmäistiedoista säädetään asetuksen 1 §:n 1 ja 2 momentissa sekä EU-taustaisten avustusten osalta 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Taulukossa 1 kuvataan kootusti nykyisin asetuksen perusteella toimitettavat hakuja koskevat vähimmäistiedot sekä ehdotettavat uudet tiedot.

Taulukko 1. Valtionavustushakuja koskevat vähimmäistiedot

Tietosisältö	Kansalliset avustukset	EU-taustaiset avustukset
1 Valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys ja yhteisötunnus	Voimassa	Voimassa
2 Haun nimi	Voimassa	Voimassa
3 Haun kuvaus	Voimassa	Ei toimiteta
4 Avustuslaji	Voimassa	Ei toimiteta
5 Avustuksen mahdollinen saaja	Voimassa	Ei toimiteta
6 Hakuajan tyyppi	Voimassa	Ei toimiteta
7 Määräaikaisen haun alkamis- ja päättymisajankohta	Voimassa	Voimassa
8 Haun tavoitteet	Voimassa	Ehdotettava uusi
9 Haettavana olevan avustuksen kokonaiseuromäärä tai arvio avustuksen vuosittain myönnettävästä euromäärästä	Voimassa	Ei toimiteta
10 Myönnetäänkö avustus kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista	Ehdotettava uusi	Ehdotettava uusi
11 Haun tietoja sisältävän verkkosivuston osoite	Voimassa	Voimassa

Valtiokonttorille toimitettavista valtioavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevistä vähimmäistiedoista säädetään asetuksen 2 §:ssä sekä toimitettavista henkilötiedoista valtionavustuslain 32 b §:n 2 momentissa. Taulukossa 2 kuvataan kootusti nykyisin asetuksen ja lain perusteella toimitettavat hakemuksia ja päätöksiä koskevat vähimmäistiedot sekä ehdotettavat uudet tiedot.

Taulukko 2. Valtionavustushakemuksia ja –päätöksiä koskevat vähimmäistiedot

Tietosisältö	Henkilö-hakijat	Muut kuin henkilöhakijat	EU-taustaiset avustukset	Eräät ulkomaille myönnettävät
1 Valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus	Voimassa	Voimassa	Ehdotettava uusi	Voimassa
2 Valtionavustushaun yksilöintitieto	Voimassa	Voimassa	Voimassa	Ei toimiteta
3 Asianumero	Voimassa	Voimassa	Voimassa	Voimassa
4 Asian vireille tulon päivämäärä	Voimassa	Voimassa	Ei toimiteta	Ei toimiteta
5 Haettu euomääräinen avustus	Voimassa	Voimassa	Ei toimiteta	Ei toimiteta
6 Avustuksen haettu käyttötarkoitus	Ei toimiteta	Ehdotettava uusi	Ei toimiteta	Ei toimiteta
7 Avustuksen haettu alueellinen kohdentuminen	Ei toimiteta	Ehdotettava uusi	Ei toimiteta	Ei toimiteta
8 Hakijan ja saajan yritys- ja yhteisötunnus tai henkilötunnus ja/tai hakijan ja saajan nimi	Voimassa (VAL 32 b §:n 2 mom.)	Voimassa	Voimassa	Voimassa
9 Avustuksen saajan sektoriluokitus	Ehdotettava uusi	Ehdotettava uusi (jos ei Y-tunnusta)	Ei toimiteta	Ei toimiteta
10 Avustuksen saajan ulkomaisuus	Ei toimiteta	Ehdotettava uusi (jos ei Y-tunnusta)	Ei toimiteta	Ei toimiteta
11 Päätöksen tekopäivä	Voimassa	Voimassa	Voimassa	Voimassa
12 Myönnetty euomääräinen avustus	Voimassa	Voimassa	Voimassa	Voimassa
13 Päätös avustuksen myöntämättä jättämisestä	Voimassa	Voimassa	Ei toimiteta	Ei toimiteta
14 Myönnetyn avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus	Voimassa (VAL 32 b §:n 2 mom.)	Voimassa	Voimassa	Voimassa
15 Myönnetyn avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen	Voimassa (VAL 32 b §:n 2 mom.)	Voimassa	Voimassa	Voimassa
16 Avustuksen EU-taustaisuus	Ehdotettava uusi	Ehdotettava uusi	Ehdotettava uusi	Ei toimiteta

Tutkiavustuksia.fi-palvelussa julkaistavasta tietoaaineistosta säädetään asetuksen 8 §:ssä sekä julkaistavista henkilötiedoista valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentissa. Nykyisen asetuksen 8 §:n 1 momentin perusteella Valtiokonttori julkaisee Tutkiavustuksia.fi-palvelussa seuraavan tietoaaineiston: 1) avustuksen hakijana ja saajana olevan oikeushenkilön nimi ja yritys- ja yhteisötunnus; 2) oikeushenkilön hakema euomääräinen avustus; 3) myönnetty euomääräinen avustus; 4) tieto avustuksen myöntämättä jättämisestä oikeushenkilölle; 5) oikeushenkilölle myönnetyn avustuksen käyttötarkoitus ja 6) oikeushenkilölle myönnetyn avustuksen alueellinen kohdentuminen. Lisäksi asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan palvelussa julkaistaan valtionavustusten hakemista, myöntämisestä ja käyttöä koskevista tiedoista yhteenvetoja. Asetuksen perusteella esimerkiksi kokonaan kielteisistä avustuspäätöksistä ei nykyisin julkaista haetun avustuksen käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevia tietoja.

Ehdotuksena on, että jatkossa muiden kuin henkilötietojen julkaisemista säänneltäisiin siten, että kaikki asetuksen 2 §:n 1 momentin, 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti toimitetut hakemuksia ja päätöksiä koskevat vähimmäistiedot julkaistaisiin Tutkiavustuksia.fi-palvelussa.

Asetuksessa säädetään myös vähimmäistietojen toimittamisen aikataulusta (6 §) ja toimittamistavoista (7 §). Valtionavustushakuja koskevat tiedot tulee toimittaa viimeistään valtionavustuksen haettavaksi ilmoittamisen yhteydessä. Valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tiedot tulee toimittaa viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen tekemisestä. Valtionavustushakuja koskevat tiedot toimitetaan käyttöliittymän kautta julkaisemalla tiedot Haeavustuksia.fi-palvelussa. Valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tiedot tulee toimittaa joko käyttöliittymän kautta siirtotiedostolla tai automaattisesti rajapinnan kautta. Tiedot voidaan toimittaa myös kootusti hallintoviranomaisen taikka yhteisestä tietojärjestelmästä tai tietovarannosta vastaavan viranomaisen välityksellä. Tietojen toimittamisen aikataulua ja toimittamistapoja koskeviin säännöksiin ei ehdoteta muutoksia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotettavan asetusmuutoksen vaikutukset kohdistuisivat niihin valtionapuviranomaisiin ja lain nojalla muihin valtionavustuksia myöntäviin, jotka eivät käytä Hallinnoivustuksia.fi-palvelua valtionavustusten hallinnointiin. Tavoitteena on, että Hallinnoivustuksia.fi-palvelun käyttöönotot etenisivät, ja sitä kautta tietojen toimittamiseen liittyvä valtionapuviranomaisten ja lain nojalla muiden valtionavustuksia myöntävien hallinnollinen työ vähitellen vähenisi.

Valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot Valtiokonttorille toimittaneita valtionapuviranomaisia tai lain nojalla valtionavustuksia myöntäviä on yhteensä 76. Hallinnoivustuksia.fi-palvelun käyttöönotoissa on mukana 38 organisaatiota (tilanne 08/2024). Yksikään organisaatio ei ole vielä ottanut täysimääräisesti palvelua käyttöön. Näin ollen myös käyttöönotoissa mukana olevat organisaatiot toimittavat vähimmäistiedot niistä avustuksista, joita hallinnoidaan omissa järjestelmissä.

Haeavustuksia.fi-palveluun on toimitettu 772 valtionavustushaun tiedot ja Tutkiavustuksia.fi-palveluun 33 433 avustusasian tiedot. Yhteisissä palveluissa asioitavia hakuja on puolestaan käynnistetty 58, hakemuksia saapunut 967 ja päätöksiä tehty 851 (tilanne 08/2024). Suuri osa valtionavustuksista hallinnoidaan edelleen muualla kuin yhteisissä palveluissa.

Näköpiirissä on, että vuoden 2025 aikana ensimmäiset organisaatiot siirtyisivät kokonaan yhteisten valtionavustuspalvelujen käyttöön ja näiden valtionapuviranomaisten olisi mahdollista luopua erillisestä valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamisesta⁵. Käyttöönottoja on tarkoitus vauhdittaa. Erillinen tietojen toimittaminen jatkuu kuitenkin useiden valtionapuviranomaisten ja lain nojalla valtionavustuksia myöntävien kohdalla vielä lähivuosien ajan. Lisäksi esimerkiksi EU-taustaisten avustusohjelmien kohdalla on toistaiseksi selvittämättä, siirtyvätkö avustukset jossakin vaiheessa yhteisiin palveluihin hallinnoitaviksi vai onko vähimmäistietojen toimittaminen pysyvämpi tilanne.

Koska eri valtionapuviranomaisilla ja lain nojalla avustuksia myöntävillä on hallinnoitavana eri määrä valtionavustushakuja ja hakujen hakijamäärät vaihtelevat, myös vähimmäistietojen

⁵ Arvion (08/2024) mukaan näitä valtionapuviranomaisia ovat maa- ja metsätalousministeriö, Museovirasto, puolustusministeriö, Terveys- ja hyvinvoinnin laitos, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö ja valtiovarainministeriö.

toimittamiseen liittyvä työmäärä ja asetusmuutoksen vaikutukset organisaatioille ja hallinnonaloille vaihtelevat. Esimerkiksi eri ministeriöt ovat julkaisseet Haeavustuksia.fi-palvelussa valtionavustushakua seuraavasti: opetus- ja kulttuuriministeriö 56, maa- ja metsätalousministeriö 22, ulkoministeriö 15, työ- ja elinkeinoministeriö 15 sekä sosiaali- ja terveysministeriö 7 eri valtionavustushakua (tilanne 08/2024). Yleisesti suurimmat hakemusmäärät ovat maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloilla (arviolta 17 000 - 28 000 hakemusta vuodessa). Sosiaali- ja terveysministeriön ja ulkoministeriön hallinnonaloilla hakemusmäärät ovat arvion mukaan 1 800 - 2 800 hakemusta vuodessa. Ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja sisäministeriön hakemusmäärät ovat puolestaan 380 - 650 hakemusta vuodessa. Muilla hallinnonaloilla (OM, PLM, VM, VNK) hakemusmäärät ovat arvion mukaan alle 100 hakemusta vuodessa.⁶ Viranomaiskohtaisesti suurimmat hakijamäärät ovat valtionavustustoiminnan tietovarannosta saatavien tietojen (08/2024 tilanne) perusteella Taiteen edistämiskeskuksella (13 508), opetus- ja kulttuuriministeriöllä (3287) ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksella (2475) ja Pirkanmaan ELY-keskuksella (2191 hakemusta).

On selvää, että ehdotettavat lisäykset toimitettaviin vähimmäistietoihin aiheuttavat suurimmalle osalle valtionapuviranomaisia ja lain nojalla avustuksia myöntävistä jonkin verran lisätyötä verrattuna nykytilanteeseen ja että lisätyön määrä vaihtelee riippuen hallinnoitavana olevien hakujen ja hakemusten määrästä. Työmäärästä ei ole toteutettu tarkempia arvioita. Joka tapauksessa vähimmäistiedoissa on kyse tiedoista, jotka ovat esillä valtionavustusasioiden käsittelyn yhteydessä. Niiden tuottaminen ja toimittaminen tietovarantoon saattaa kuitenkin aiheuttaa erillistä manuaalista työtä, jos esimerkiksi tieto ei ole teknisesti erikseen saatavilla nykyisestä hallinnointijärjestelmästä. Myös manuaalisen työn määrä vaihtelee esimerkiksi valtionapuviranomaisen tai lain nojalla avustuksia myöntävän käyttämästä tietojärjestelmästä riippuen.

Edellä taulukossa 1 on kuvattu nykyisin toimitettavat hakuja koskevat vähimmäistiedot sekä ehdotettavat toimitettaviksi lisättävät tiedot. Lisättäväksi ehdotetaan yksi uusi tieto kansallisista avustushauista (EU-taustaisuus) sekä kaksi uutta tietoa EU-taustaisista avustushauista (EU-taustaisuus ja tieto haun tavoitteista). Nämä tiedot toimitettaisiin manuaalisesti Haeavustuksia.fi-palvelun käyttöliittymän kautta samalla kun toimitetaan muut voimassa olevan asetuksen mukaiset hakua koskevat tiedot.

Edellä taulukossa 2 on kuvattu nykyisin toimitettavat hakemuksia ja päätöksiä koskevat vähimmäistiedot sekä ehdotettavat toimitettaviksi lisättävät tiedot. Henkilöhakijoihin liittyen ehdotetaan lisättäväksi yksi uusi toimitettava tieto, saajan sektoriluokitus. Muista kuin henkilöhakijoista ehdotetaan lisättäväksi enintään neljä uutta toimitettavaa tietoa: avustuksen haettu käyttötarkoitus, haettu alueellinen kohdentuminen, saajan sektoriluokitus ja ulkomaisuus. EU-taustaisista avustuksista ehdotetaan lisättäväksi kaksi uutta toimitettavaa tietoa: valtionapuviranomaisen tai lain nojalla avustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tieto avustuksen EU-taustaisuudesta. Eräistä ulkomaille käytettäväksi myönnettävistä avustuksista ehdotetaan lisättäväksi yksi uusi toimitettava tieto, avustuksen alueellinen kohdentuminen. Nämä tiedot toimittaisiin siirtotiedostona tai rajapinnan kautta samalla kun toimitetaan muut voimassa olevan asetuksen mukaiset hakemuksia ja päätöksiä koskevat tiedot.

Asetukseen ehdotettavat muutokset eivät koske henkilötietojen toimittamista ja julkaisemista. Näin ollen henkilöhakijoiden avustushakemuksista ja -päätöksistä ei tarvitsisi toimittaa avustuksen haettua käyttötarkoitusta, alueellista kohdentumista ja saajan ulkomaisuutta koskevia tietoja, eikä tietojen toimittamisesta aiheutuva työmäärä tältä osin lisääntyisi. Ehdotuksen mukaan tiedot valtionavustuksen saajan sektoriluokituksesta ja ulkomaisuudesta tulisi toimittaa vain, jos saajalla ei

⁶ Valtionavustusten tuottavuuspotentiaali. QRP: 2018.

ole yritys- ja yhteisötunnusta. Suurella osalla yhteisöistä, yrityksistä ja muista ei-henkilöhakijoista on yritys- ja yhteisötunnus, joten tämän tiedon toimittaminen ei lisäisi työmäärää kovinkaan monen hakemuksen kohdalla⁷.

Kokonaisuutena voidaan arvioida, että ehdotuksen perusteella toimitettavien valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen määrä ja siten myös tietojen toimittamisesta aiheutuva työmäärä lisääntyy vain vähän verrattuna nykytilanteeseen. Teknisellä toteutuksella, selkeällä ohjeistuksella, neuvonnalla ja teknisellä tuella sekä rajapintojen hyödyntämisellä pyritään varmistamaan mahdollisimman sujuva vähimmäistietojen toimittaminen ja minimoimaan valtionapuviranomaisten ja lain nojalla avustuksia myöntävien työmäärän lisääntyminen. Tarkoituksena on myös, että valtionavustustoiminnan tietojen kokoamisesta aiheutuva työ olisi sellaista työtä, joka voisi hyödyntää valtionapuviranomaisten ja lain nojalla avustuksia myöntävien omaa valtionavustustoimintaa ja sen kehittämistä, esimerkiksi hakijan saamien muiden valtionavustusten selvittämistä ja hakujen kohdentamista.

Ehdotuksella on vaikutuksia myös valtionavustusten hakijoina ja saajina oleviin yhteisöihin, yrityksiin ja muihin ei-henkilöhakijoihin. Keskeinen vaikutus olisi, että näiden toimijoiden hakemia avustuksia koskevia tietoja julkaistaisiin jatkossa nykyistä laajemmin Tutkiavustuksia.fi-palvelussa (haettujen avustusten käyttötarkoituksia ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot). Näiden vaikutusten hallinnan kannalta on tärkeää, että valtionavustusten hakijoita informoidaan muutoksista kattavasti. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus julkaisee jo nykyisin haettujen avustusten käyttötarkoitusta koskevia tietoja.

6 Kuuleminen ja lausuntopalaute

6.1 Lausuntoyhteenveto

Ehdotusluonnos oli lausunnoilla 15.5.-25.6.2024. Lausuntopyyntöön saapui yhteensä 28 vastausta. Vastaajista kuusi ilmoitti, ettei lausuttavaa ole. Lausunnonantajista 19 oli valtionapuviranomaisia tai lain nojalla avustuksia myöntäviä. Kahdeksan ministeriötä antoi lausunnon. Lausunnonantajista kolme edusti valtionavustusten saajia (järjestöjä).

Lausunnoissa kannatettiin yleisesti ehdotusluonnoksen tavoitteita selkeyttää vähimmäistietojen toimittamista, parantaa valtionavustuksia koskevaa tietopohjaa ja valtionavustustoiminnan läpinäkyvyyttä sekä Tutkiavustuksia.fi-palvelussa julkaistavien tietojen hyödynnettävyyttä. Esimerkiksi kokonaan kielteisen avustuspäätösten käyttötarkoituksia ja alueellista kohdentumista koskevien tietojen toimittamista ja julkaisemista kannatettiin avustustoiminnan läpinäkyvyyttä lisäävänä ehdotuksena.

Lausunnoissa tuotiin esille, että ehdotuksen vaikutuksia valtionapuviranomaisten ja lain nojalla avustuksia myöntävien työmäärän lisääntymiseen tulisi arvioida tarkemmin. Lausunnoissa korostui yleinen huoli tietojen toimittamiseen liittyvän hallinnon työmäärän lisääntymisestä. Myös avustuksen saajia edustavat tahot kiinnittävät huomiota siihen, että lisääntyvä työmäärä ei saa vaikuttaa valtionavustuksiin liittyvän valmistelutyön laatuun tai esimerkiksi avustushakemusten käsittelyaikoihin. Kahdessa lausunnossa (Taiteen edistämiskeskus, Suomen elokuvasektori) todettiin, että manuaalista työtä ei ole nykytilanteessa mahdollista lisätä. Avustuksen EU-taustaisuutta ja valtiontukiluonteisuutta koskevien tietojen toimittamisen mainittiin aiheuttavan manuaalista työtä (opetus- ja kulttuuriministeriö).

⁷ Valtionavustustoiminnan tietovarannosta saatavien tietojen (08/2024 tilanne) perusteella yritys- ja yhteisötunnus on arviolta noin 98,5 prosentilla yhteisö- ja yritysmuotoisista avustusten hakijoista.

Lausunnoissa tuotiin esille automaation ja integraatioiden hyödyntäminen vähimmäistietojen toimittamisessa sekä päällekkäisen työn välttäminen (EURA2021 ja yritystukien tietopalvelu). Lausunnoissa huomautettiin, että koska Hallinnoiavustuksia.fi-palvelun käyttöönotot ovat alkuvaiheessa, suuri osa avustuksista hallinnoidaan edelleen yhteisten palvelujen ulkopuolella, ja tietojen toimittamisvelvollisuus koskee suurta osaa valtionapuviranomaisista jatkossakin. EU-taustaisen avustusten osalta todettiin, että näköpiirissä ei ole yhteiseen järjestelmään siirtyminen kovin nopeasti. Lausunnoissa tuli myös laajasti esille, että tietojen toimittamiseen tarvitaan selkeää ohjeistusta, koulutusta ja neuvontaa ja että tällainen tuki voisi osaltaan vähentää aiheutuvaa työmäärää.

Lausunnoissa kommentointiin yleisesti toimitettavien vähimmäistietojen alaa ja korostettiin, että tulee arvioida kriittisesti ja perusteellisesti, mitkä ovat tietojohtamisen ja muiden tietotarpeiden kannalta tarvittavia tietoja. Todettiin myös, että tavoitteena tulee olla Tutkiavustuksia.fi-palvelun pitäminen teknisesti yksinkertaisena ja tietomäärältään kohtuullisena. Tietosisällön mahdollisina kehittämistarpeina mainittiin avustusten ulkomaille kohdentuminen ja käyttöaika.

Lausuntoihin sisältyi useita huomioita liittyen nykyiseen ja tulevaan Valtiokonttorin vastuulla olevaan tietojen toimittamisen toteutukseen. Lausunnoissa todettiin esimerkiksi, että aiheutuvan työmäärän kannalta on tärkeää, että vähimmäistiedot voidaan toimittaa mahdollisimman vapaamuotoisesti. Huomiota liittyi muun ohella tietojen toimittamiseen kolmella kielellä, esikatselumahdollisuuteen, yhteisrahoitteiseen toimintaan, kokonaan ja osittain EU-taustaisten avustusten erottamiseen sekä avustuksen alueellista kohdentumista koskevan tiedon sisältöön.

Lausunnoissa oli eräitä säännöskohtaisia huomioita: sen selventäminen, että haettua käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot tulisi toimittaa ainoastaan silloin, kun avustusta ei ole myönnetty sekä sen selventäminen, että henkilötietojen toimittamisesta ja julkaisemisesta säädetään valtionavustuslaissa.

Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota luonnoksessa ehdotettuun asetusmuutoksen voimaantuloon ja siihen, että Valtiokonttorille tulee varata riittävästi aikaa tarvittavien järjestelmämuutosten toteuttamiseen sekä ohjeistuksen päivittämiseen ja neuvontaan. Ehdotettua aikataulua pidettiin haasteellisena ja vaativana esimerkiksi ottaen huomioon tiedossa oleva järjestelmätoimittajan vaihtuminen syyskuussa 2024. Valtiokonttori lausui, että järjestelmämuutosten laadukkaan toteutuksen varmistamiseksi asetuksen voimaantuloa olisi hyvä siirtää vuoden 2025 alkuun.

6.2 Lausuntojen huomioon ottaminen jatkovalmistelussa

Lausuntopalautteen perusteella ehdotuksen vaikutuksia valtionapuviranomaisten ja lain nojalla avustuksia myöntävien työmäärään on pyritty kuvaamaan ja arvioimaan tarkemmin tämän muistion luvussa 5.

Palautteen perusteella on arvioitu uudelleen ehdotettavaa toimitettaviksi lisättävien vähimmäistietojen joukkoa. Ehdotuksesta on poistettu lausunnoilla olleeseen asetusehdotusluonnokseen sisällytynyt velvollisuus toimittaa tieto siitä, myönnettiinkö avustus kokonaan tai osittain Euroopan unionin valtiontukisääntöjen mukaiseen taloudelliseen toimintaan. Muutos perustuu arvioon, että tämä valtionavustustoiminnan kokonaiskuvan kannalta olennainen taustatieto on mahdollista tuottaa ilman erillistä tietojen toimittamista yhdistämällä valtionavustustoiminnan tietovarannon ja yritystukien tietopalvelun tietoja. Tietoa avustuksen EU-taustaisuudesta ei ole ehdotuksessa poistettu toimitettaviksi lisättävien vähimmäistietojen joukosta,

koska tätä kokonaiskuvan kannalta olennaista taustatietoa ei ole muualta saatavilla ja tieto on tarpeen myös tietojen toimittamisen teknisen toteutuksen kannalta.

Lausuntopalautteen johdosta on tehty eräitä selvennyksiä ehdotettaviin säännöksiin. On selvennetty, että haettujen avustusten käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot tulisi toimittaa vain, jos avustusta ei ole myönnetty. Samoin lausuntojen johdosta ehdotetaan tietojen julkaisemista koskevan asetuksen 8 §:n 1 momenttiin selventävää säännöstä siitä, että henkilötietojen julkaisemisesta Tutkiavustuksia.fi-palvelussa säädetään valtionavustuslaissa. Lisäksi ilman hakemismenettelyä ulkomaille käytettäväksi myönnettäviä avustuksia koskevaan asetuksen 3 §:ään ehdotetaan eräitä selvennyksiä.

Ehdotettavaa asetusmuutoksen voimaantuloaikaa on muutettu luonnoksessa suunnitellusta ajankohdasta 1.10.2024 kolme kuukautta myöhäisempään ajankohtaan 1.1.2025, jotta Valtiokonttorilla on riittävästi aikaa toteuttaa tarvittavat järjestelmämuutokset, ohjeistuksen päivittäminen ja neuvonta.

7 Säännökohtaiset perustelut

1 §:n 1 momentti (Valtionavustushakuja koskevat tietovarantoon toimitettavat tiedot)

Tarkoituksena on, että valtionavustustoiminnan tietovarantoon toimitetaan valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän yksilöivät nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä valtionapuviranomaisista, että lain nojalla muista valtionavustuksista myöntävistä. Asetuksen 1 §:n 1 momentin 1 kohdasta ehdotetaan siksi teknisluontoisena muutoksena poistettavaksi ensimmäinen nimi-sana. Lain nojalla muu valtionavustuksia myöntävä tarkoittaa muuta kuin viranomaista, jolle on lailla säädetty toimivalta valtionavustusten myöntämiseen. Tällaisia ovat nykyisin Business Finland Oy, Suomen elokuvasäätiö, Suomen Metsäkeskus ja Suomen riistakeskus.

Asetuksen 1 §:n 1 momenttiin ehdotetaan uutta 10 kohtaa, johon lisättäisiin velvollisuus toimittaa valtionavustushakua koskevana vähimmäistietona tieto siitä, myönnetäänkö avustus kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista. Kokonaiskuvaa valtionavustusten EU-taustaisuudesta ei ole nykyisin saatavilla. Tieto on tarpeen myös, jotta tietovarannossa voidaan erottaa kansallista varoista myönnettävät avustukset EU:n varoista kokonaan tai osittain myönnettävistä avustuksista sekä teknisesti toteuttaa erilaiset niin sanotut validoinnit näitä avustuksia koskevien tietojen toimittamisessa. EU:n varoista myönnettävistä avustuksista toimitetaan asetuksen 4 §:n perusteella suppeammat tiedot kuin kansallisista varoista myönnettävistä avustuksista.

Tieto avustuksen EU-taustaisuudesta tulisi toimittaa sekä silloin, kun avustus myönnetään kokonaan Euroopan unionin varoista, että silloin, kun avustus myönnetään osittain Euroopan unionin varoista. Kun yksittäinen avustus myönnetään Euroopan unionin varoista kokonaan tai osittain, hakemusta ja päätöstä koskevat vähimmäistiedot toimitetaan asetuksen 4 §:n mukaisesti ja kansallisista varoista myönnettyä avustusta (esim. kansallisista varoista myönnetty ns. vastinrahoitus) koskevat vähimmäistiedot asetuksen 2 §:n mukaisesti.

2 §:n 1 momentti (Valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tietovarantoon toimitettavat tiedot)

Vastaavasti kuin 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 §:n 1 momentin 1 kohdasta ehdotetaan teknisluontoisena muutoksena poistettavaksi ensimmäinen nimi-sana.

Asetuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan d alakohtaan ehdotetaan lisättäväksi toimitettaviksi vähimmäistiedoiksi tiedot haetun avustuksen käyttötarkoituksesta ja alueellisesta kohdentumisesta. Haettu avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa avustuksen hakijan hakemuksessaan ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Näin ollen tietovarantoon tulisi toimittaa myös kokonaan kielteisiin avustuspäätöksiin liittyvät tiedot siitä, millaisiin käyttötarkoituksiin ja mille alueille avustuksia ei ole myönnetty. Nämä tiedot ovat avustusten kohdentumista koskevan kokonaiskuvan kannalta yhtä tarpeellisia kuin jo nykyisin asetuksen perusteella toimitettavat myönteisten päätösten käyttötarkoituksia ja käytön alueellisia kohdentumisia koskevat tiedot. Näiden tietojen toimittaminen sekä niiden julkaiseminen Tutkiavustuksia.fi-palvelussa parantaa myös edelleen valtionavustustoiminnan läpinäkyvyyttä. Tiedot haetusta käyttötarkoituksesta ja alueellisesta kohdentumisesta tulisi toimittaa vain silloin, kun avustusta ei ole lainkaan myönnetty, eli myönnettyistä avustuksista ei tarvitsisi toimittaa käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevaa tietoa kahteen kertaan.

Voimassa olevassa asetuksessa ei ole otettu huomioon tilanteita, joissa suomalaisella valtionavustuksen hakijalla ja saajalla ei ole yritys- ja yhteisötunnusta. Tällaisia saattavat olla esimerkiksi kuolinpesät, tiekunnat tai yhteismetsät. Nykyisin vaihtoehtoina on toimittaa joko yritys- ja yhteisötunnus tai ulkomaisen oikeushenkilön nimi. Asetuksen 2 §:n 1 momentin 4 kohdan a ja b kohtien sääntelemää kokonaisuutta ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että mikäli avustuksen hakijalla ja mahdollisella saajalla ei ole suomalaista yritys- ja yhteisötunnusta, tulisi toimittaa tieto hakijan ja saajan nimestä. Tällainen hakija ja saaja voisi olla suomalainen tai ulkomainen. Toimitettavan nimen tulisi olla hakijan ja saajan yksilöivä nimi. Muutoksella varmistetaan, että tiedot erityyppisistä avustusten hakijoista voidaan toimittaa tietovarantoon oikein ja että Tutkiavustuksia.fi-palvelussa julkaistavat tiedot ovat mahdollisimman oikeellisia.

Toimitetun yritys- ja yhteisötunnuksen perusteella Valtiokonttorin on mahdollista hakea Tilastokeskuksen sektoriluokituksesta valtionavustustoiminnan tietovarantoon taustatieto siitä, mihin sektoriin valtionavustuksen hakija ja saaja kuuluu (esimerkiksi ylätasolla sektorit: yritys, julkisyhteisö, kotitalous, voittoa tavoittelematon yhteisö). Vastaavasti toimitetun yritys- ja yhteisötunnuksen perusteella Valtiokonttori voi hakea Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä tietovarantoon taustatiedon siitä, onko kyse ulkomaisesta yhteisöstä. Näiden taustatietojen avulla saadaan kokonaiskuvaa avustusten kohdentumisesta eri sektoreille ja ulkomaisille toimijoille. Tiedot ovat tarpeen myös esimerkiksi yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan toiminnassa. Koska näitä taustatietoja ei ole mahdollista saada edellä kuvatulla tavalla automaattisesti, jos avustuksen hakijalla ja saajalla ei ole yritys- ja yhteisötunnusta, asetuksen 2 §:n 1 momentin 4 kohdan b alakohtaan ehdotetaan lisättäväksi velvollisuus toimittaa kyseiset tiedot erikseen tässä tilanteessa.

Tietojen hyödynnettävyyden varmistamiseksi tiedon toimittaminen saajan sektoriluokituksesta tulisi toteuttaa siten, että tieto on riittävän yksityiskohtainen ja yhteensopiva valtion liikekirjanpidon tilikartan mukaisen valtionavustusten saajaryhmäluokittelun kanssa. Valtion liikekirjanpidossa on Tilastokeskuksen sektoriluokituksen perustuen eroteltu esimerkiksi avustukset paikallishallinnolle (mm. kunnat), hyvinvointialueille, yrityksille, voittoa tavoittelemattomille yhteisöille, kotitalouksille ja yliopistoille.

Teknisluontoisena muutoksena 2 §:n 1 momentin 4 kohdan a ja b alakohdista ehdotetaan poistettaviksi ilmaisut ”oikeushenkilölle”, koska on selvää, että asetuksen sääntely koskee ainoastaan oikeushenkilöitä ja luonnollisia henkilöitä koskeva sääntely on tyhjentävästi lain tasolla.

Koska ehdotetaan, että asetuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan d alakohtaan lisättäisiin velvollisuus toimittaa tieto haetun avustuksen käyttötarkoituksesta, 2 §:n 1 momentin 5 kohdan d alakohtaan

ehdotetaan lisättäväksi selvyiden vuoksi, että on toimitettava tieto myönnetyn avustuksen hyväksytystä käyttötarkoituksesta. Hyväksyty avustuksen käyttötarkoitus tarkoittaa valtionapuviranomaisen tai lain nojalla muun valtionavustuksia myöntävän tekemässään valtionavustuspäätöksessä ilmaisemaa avustuksen käyttötarkoitusta. Lisäksi ehdotetaan, että *2 §:n 1 momentin 5 kohdan d ja e alakohdista* poistettaisiin selvyiden vuoksi ilmaiset ”oikeushenkilölle”.

3 § Eräistä ulkomailla käytettäväksi myönnettyistä valtionavustuksista tietovarantoon toimitettavat tiedot

Pykälän *johdantokappaletta* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään sen soveltamisalan täsmäntävä viittaus valtionavustuslain 1 §:n 3 momentin jälkimmäiseen virkkeeseen. Tarkoituksena on, että pykälää sovelletaan vain kyseisen virkkeen tarkoittamissa tilanteissa. Kyse on tilanteista, joissa valtionavustuksena saajana on vieras valtio tai sen toimielin taikka valtioiden välinen kansainvälinen järjestö ja valtionavustuslakia sovelletaan vain soveltuvin osin, ja siksi valtionavustus myönnetään ilman hakemismenettelyä. Tämäkin ehdotetaan täsmennettäväksi asetuksen 3 §:n johdantokappaleessa.

Pykälään ehdotetaan asetuksen sanamuotojen yhdenmukaistamiseksi teknisluontoisia muutoksia. Vastaavasti kuin 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, *3 §:n 1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi ensimmäinen nimi-sana. Toiseksi teknisluontoiseksi muutokseksi ehdotetaan, että *3 §:n 4 kohdassa* ilmaisu ”avustuksen suuruus” tarkistettaisiin vastaamaan asetuksen 2 §:ssä käytettyä ilmaisua ”myönnetty euomääräinen avustus”. Kolmanneksi ehdotetaan, että *3 §:n 6 kohtaan* täsmennettäisiin ilmaisu ”myönnetyn avustuksen hyväksyty käyttötarkoitus”, kuten 2 §:n 1 momentin 5 kohdan d alakohtaan.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi selventävänä säännöksenä *uusi 7 kohta*, jonka perusteella pykälän soveltamisalaan kuuluvista avustuksista tulee toimittaa tietovarantoon vähimmäistieto avustuksen käytön alueellisesta kohdentumisesta. Tämä varmistaisi, että tieto kyseisten avustusten kohdentumisesta ulkomaille saadaan sujuvasti Tutkiavustuksia.fi-palveluun.

4 § Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista tietovarantoon toimitettavat tiedot

Vastaavasti kuin 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 3 §:n 1 kohdassa, *4 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdasta* ehdotetaan poistettavaksi ensimmäinen nimi-sana.

Asetuksen 4 §:ssä säädetään erikseen Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista toimitettavista vähimmäistiedoista. Vastaavasti kuin asetuksen 1 §:ään, ehdotetaan *4 §:n 1 momentin 1 kohdan e alakohtaan* lisättäväksi säännös, jonka perusteella tulisi erikseen toimittaa valtionavustushakua koskevana tietona tieto siitä, että avustus myönnetään kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista.

EU:n varoista myönnettävistä valtionavustuksista toimitetaan nykyisin niin hakuja kuin hakemuksia ja päätöksiä koskevia vähimmäistietoja suppeammin kuin kansallisista varoista myönnettävistä avustuksista. Tämä liittyy päällekkäisten tietojen toimittamisvelvollisuuksien ja hallinnollisen työn välttämiseen. Koska tietosisällöt ovat erilaiset, kansallisten ja EU-taustaisten avustusten kokonaisuudesta ei saada valtionavustustoiminnan tietovarannon kautta kovin vertailukelpoista kokonaiskuvaa. Kansallisista avustuksista jo nykyisin toimitettava tieto valtionavustushaun tavoitteesta on tärkeä tieto esimerkiksi sen arvioimiseksi, miten avustuksia kohdennetaan ja onko avustuksissa päällekkäisyyttä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että asetuksen *4 §:n 1 momentin 1 kohdan*

f alakohtaan lisättäisiin velvollisuus toimittaa myös Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävistä valtionavustuksista tieto haun tavoitteesta.

Vastaavasti kuin asetuksen 2 §:n 1 momentin 4 kohdan b alakohtaan, 4 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohtaan ehdotetaan teknisluontoista muutosta liittyen sellaisten suomalaisten yhteisöjen ja yritysten huomioon ottamiseen, joilla ei ole yritys- ja yhteisötunnusta.

Asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 kohdan sanamuotoihin ehdotetaan asetuksen sanamuotojen yhdenmukaistamiseksi teknisluontoisia muutoksia. *Alakohdassa d* ilmaisu ”myönnetyn avustuksen suuruus” tarkistettaisiin vastaamaan asetuksen 2 §:ssä käytettyä ilmaisua ”myönnetty euromääräinen avustus”. *Alakohdassa f* ilmaisu ”avustuksen käyttötarkoitus” tarkistettaisiin muotoon ”myönnetyn avustuksen hyväksytty käyttötarkoitus” vastaavasti kuin 2 §:n 1 momentin 5 kohdan d alakohdassa. Lisäksi *alakohdassa g* ilmaisu ”avustuksen käytön alueellinen kohdentuminen” tarkistettaisiin muotoon ”myönnetyn avustuksen alueellinen kohdentuminen” vastaavasti kuin 2 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa.

Asetuksessa ei ole nykyisin säädetty Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettäviin avustuksiin liittyen velvollisuudesta toimittaa tietovarantoon tarvittavaa perustietoa päätöksen tehneestä valtionapuviranomaisesta tai lain nojalla muusta valtionavustuksista myöntävästä. Tämän vuoksi asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 kohdan h alakohtaan ehdotetaan lisättäväksi toimitettavaksi tiedoksi valtionapuviranomaisen tai lain nojalla avustuksia myöntävän nimi ja yritys- ja yhteisötunnus.

Asetuksen 4 §:n 1 momentin 2 kohdan i alakohtaan ehdotetaan lisättäväksi selvyiden vuoksi säännös, jonka perusteella toimitettaisiin erikseen päätöstä koskevana tietona tieto siitä, että avustus on myönnetty kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista. Tieto on kyseisiin avustuksiin liittyvä perustieto, jonka tuottaminen ei edellytä erillistä lisätyötä.

8 §:n 1 momentti (Valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistava tietoaineisto)

Asetuksen 8 §:ssä säädetään Tutkiavustuksia.fi-palvelussa julkaistavasta muusta kuin henkilötietoja sisältävästä tietoaineistosta. Asetuksessa ei ole nykyisin säädetty, että avustushakua ja asianumeroa koskevat tiedot voidaan julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa, vaikka kyseiset tiedot tulee asetuksen perusteella toimittaa tietovarantoon valtionavustushakemuksia ja –päätöksiä koskevien vähimmäistietojen joukossa. Avustushakua ja asianumeroa koskevat tiedot ovat tarpeellisia hakujen ja avustusasioiden yksilöimiseksi ja tietojen käsittelemiseksi oikeassa yhteydessä Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Tarkoituksena on myös ollut, että vähimmäistiedot toimitetaan, jotta ne voidaan julkaista Tutkiavustuksia.fi-palvelussa yleisön hyödynnettäviksi.

Edellä kuvatusta johtuen ehdotetaan, että tietojen julkaisemista säänneltäisiin siten, että kaikki asetuksen 2 §:n 1 momentin, 3 §:n ja 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti toimitetut hakemuksia ja päätöksiä koskevat vähimmäistiedot julkaistaisiin Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Myös niistä avustuksista, joita hallinnoidaan Hallinnoivustuksia.fi-palvelussa, julkaistaisiin asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaiset tiedot. Tämä koskisi Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettäviä avustuksiakin silloin, kun niitä hallinnoidaan Hallinnoivustuksia.fi-palvelussa. Muutoksilla varmistetaan, että valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot voidaan näyttää Tutkiavustuksia.fi-palvelussa mahdollisimman kattavasti sekä selkeässä ja hyödynnettävässä muodossa.

Samaan momenttiin ehdotetaan lisättäväksi selventävä viittaussäännös siitä, että henkilötietojen julkaisemisesta Tutkiavustuksia.fi-palvelussa säädetään valtionavustuslain 32 d §:n 2 momentissa. Tässä ehdotuksessa esillä olevat haetun avustuksen käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista koskevat tiedot sekä tieto avustuksen saajan ulkomaisuudesta on arvioitu henkilötiedoiksi, joiden toimittamisesta ja julkaisemisesta tulisi säätää lain tasolla.

8 Voimaantulo

Asetusmuutoksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2025. Ehdotettavassa voimaantulossa on otettu huomioon, että Valtiokonttori ehtii toteuttaa tarvittavat tekniset muutokset sekä päivittää ohjeistusta ja antaa muutoksiin liittyvää neuvontaa.